

uitgebreid

Zwolle

Ontwikkeling

Maatschappelijke Ontwikkeling

Stadskantoor

Lübeckplein 2

Postbus 10007

8000 GA Zwolle

Telefoon (038) 498 24 86

O.Rachtchoupkina@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Verbonden met de samenleving

Uitvoeringsprogramma Dagbesteding

zinnvolle daginvulling en structuur

Versie
Datum

definitief
28 mei 2014

Inhoud

Kernboodschap	3
Inleiding	5
1 Ontschot aanbod Dagbesteding	8
1.1 De Zwolse ambitie	8
1.2 Zorgvuldige ontwikkeling	9
1.2.1 Continueren van dagbesteding	9
1.2.2 Veranderopgave	10
1.2.3 Sturen op effecten	11
1.2.4 Dagbesteding als onderdeel van maatwerk arrangement	12
1.2.5 Nieuwe infrastructuur	13
1.2.6 Waarborgen van kwaliteit	13
2 Wat is Dagbesteding	15
2.1 Dagbesteding	15
2.2 Beschut Werken	17
2.3 Kortdurend verblijf	18
3 Het beeld van Dagbesteding in Zwolle	19
3.1 Doelgroep	19
3.2 Zorgaanbieders	20
4 Contractering en bekostiging	23
4.1 Wijze van contracteren	23
4.2 Budgetten	24
4.3 Eigen Bijdrage	25
4.4 PGB	26
4.5 Besparingen	27
4.6 Overgangsperiode	27
4.7 Aandacht voor communicatie	28
5 Risicobeheersing	29
Bijlage 1. Aantallen dagbesteding.	30
Bijlage 2. Detailinformatie over huidige doelgroep dagbesteding	31
Bijlage 3. Aanbieders dagbesteding	33
Bijlage 4. Voorwaarden PGB	36

Kernboodschap

Vanaf 2015 kunnen Zwollenaren met hun (zorg)vragen terecht bij de wijkteams, die de ondersteuning dichtbij regelen. De medewerkers van de teams signaleren, schakelen het sociale netwerk in en leiden eventueel toe naar een aanbieder die de Zwollenaar met een (zorg)vraag zelf uitkiest. Om meer (zorg)vragen te voorkomen is er veel aandacht voor preventie en het promoten van een gezonde levensstijl. Bij het aanbieden van de juiste ondersteuning is de vraag van de inwoner leidend. De cliënt denkt zelf mee over de beste aanpak in zijn situatie. Als hulp moet worden ingeschakeld, kijken we in eerste instantie naar wat de cliënt en zijn sociale netwerk zelf kunnen doen. Zo sluiten we aan bij de eigen kracht van Zwollenaren. Professionele ondersteuning is voor iedereen toegankelijk. De aanpak gaat uit van één regisseur en één plan voor een huishouden. En omdat de inwoner zelf stuurt op de oplossing, is er vrijheid van keuze, ook als er sprake is van meer gespecialiseerde zorg. Dat kan in zorg in natura of met een Persoonsgebonden Budget.

Een sociaal wijkteam werkt binnen het netwerk van partijen in de wijk en heeft dit netwerk ook met wijk overstijgende en stedelijke voorzieningen in de stad. Dagbesteding is er een van deze voorzieningen en maakt onderdeel van het totaal ondersteuningsarrangement.

Activiteiten van dagbesteding worden aangeboden om concrete dagstructuur te kunnen bieden aan de kwetsbare inwoner met fysieke beperkingen, psychische of psychosociale problemen en mensen met een verstandelijke handicap. De benadering van de doelgroepen (op ziektebeeld of beperking) wordt los gelaten, waarbij de deskundigheid wel wordt geborgd.

De doelgroep en activiteiten van de voorziening Beschut Werken uit de Participatiewet sluiten hierbij aan en gaan binnen dezelfde voorzieningen werk uitvoeren. Het tijdelijk overnemen van toezicht of intensieve begeleiding die door een mantelzorger wordt gedaan (mogelijkheid voor logeren), vallen ook onder het cluster Dagbesteding.

De activiteiten worden ingezet om participatie van de kwetsbare inwoners te bevorderen of hun mantelzorgers te ontlasten. Ook wordt zelfredzaamheid van de inwoners behouden of bevorderd. Hiermee kan de zwaardere ondersteuningsvraag worden uitgesteld en in sommige gevallen zelfs worden voorkomen.

In Zwolle gaat het om bijna 750 inwoners op jaarbasis die nu gebruik maken van dagbesteding en ongeveer 70 mensen die gebruik maken van logeren. Maximaal 6 mensen zullen in 2015 gebruik maken van de voorziening Beschut werken.

Wij gaan voor een geleidelijke hervorming van dagbesteding vanuit de bestaande situatie waarbij wij een veranderopgave bij de huidige aanbieders van dagbesteding neerleggen. Ondersteuning is dicht bij huis en integraal, waarbij de regie bij de inwoner ligt. Hiermee bieden wij continuïteit in ondersteuning en waarborgen diversiteit in aanbod van activiteiten aan kwetsbare inwoners en, tegelijkertijd, geven wij invulling

aan onze ambitie om integraal en kwalitatief dagbestedingsaanbod in Zwolle te realiseren.

Hierbij is de behoefte van de inwoner leidend, de mate van participatie mogelijkheden zetten wij centraal. In sommige gevallen wordt de mantelzorger ontlast zodat de inwoner langer thuis kan blijven wonen.

Het ontschotten van aanbod betekent dat het doel van de activiteiten voorop staat en niet de regeling. Er wordt een ontschot aanbod gecreëerd, waarbij ruimte is voor een inwoner om tussen activiteiten en aanbieders te kunnen kiezen

Wij gaan sturen op effecten en resultaten. Hiermee geven wij de ruimte aan de professional om de passende ondersteuning te realiseren binnen een vastgesteld (subsidie)budget.

Het aanbod is gevarieerd, het gaat om het creëren van een plek waar de inwoner zijn bijdrage aan de samenleving kan leveren. Deze plek kan zijn binnen een regulier bedrijf/ instelling of een speciaal daarvoor ingerichte (werk)plek in een beschermde omgeving. Voor arbeidsmatige dagbesteding (en beschut werk) wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande bedrijven en maatschappelijke organisaties. Passende begeleiding wordt op deze plekken geleverd.

Voor de inwoners die nu al gebruik maken van dagbesteding en die bij de professionals bekend zijn, kan dagbesteding voortgezet worden. Daar waar nodig en wenselijk is, wordt een (andere) passende plek gezocht.

Op termijn werken wij naar een nieuwe infrastructuur toe. Wij realiseren een stads dekkend aanbod aan activiteiten van dagbesteding. Het uitgangspunt is integrale benadering vanuit de wijk. De activiteiten zijn zo veel mogelijk in de wijk georganiseerd, waar gewenst in de stad en waar nodig daarbuiten, waarbij de poreuze grens ligt tussen de verschillende vormen van dagbesteding.

Met de huidige partijen gaan wij onderhandelen over integraal en vernieuwend aanbod. Wij nodigen de huidige grote en kleine aanbieders uit om in samenwerkingsverband een integraal en kwalitatief aanbod van activiteiten te realiseren. Hiermee waarborgen wij de continuïteit in ondersteuning aan de inwoners met bestaande vraag en creëren ruimte voor innovatie en efficiëncyslagen.

Om innovatie en diversiteit van buitenaf een impuls te kunnen geven, reserveren wij een afzonderlijk budget voor mogelijke nieuwe aanbieders van dagbesteding.

Inleiding

In het Spoorboek sociaal domein (raad 18 maart 2013) hebben wij opgenomen dat de visie op het sociaal domein in een aantal kaders wordt uitgewerkt. In de uitwerking staat een integrale werkwijze centraal. Deze komt naar voren door het leggen van de dwarsverbanden. Eén van deze kaders is het Kader Dagbesteding; het ondersteunen van kwetsbare inwoners die thuis wonen met dagbesteding en bijzonder werk. In dit kader hebben wij naar samenhang gezocht tussen de oude functie van Dagbesteding uit de AWBZ en het Beschut werken uit de Participatiewet. Ook brengen wij de mogelijkheid voor logeren (Kortdurend verblijf) onder in dit voor de gemeente nieuwe begrip.

Dit uitvoeringsprogramma is de nadere uitwerking van dat kader. In de uitwerking nemen wij ook mee de uitgangspunten uit de “Agenda voor een sociale stad” die in het coalitieakkoord 2004-2018 geformuleerd zijn.

Door de ondersteuning op een gemeentelijke schaal te organiseren, is deze dichterbij de inwoners en creëert daarmee de ruimte om betere aansluiting te realiseren tussen de inwonersvragen en hoe deze beantwoord worden.

Zo kent de huidige AWBZ systematiek rondom Dagbesteding een afzonderlijke voorziening die gericht is op ziektebeeld van de inwoner; uitwisseling daartussen is moeilijk te realiseren. Ook de doelgroepen die onder verschillende wetten vallen, zoals AWBZ en WSW, worden in de praktijk gescheiden gehouden. Deze manier van organiseren betekent grote stads brede en/of regionale voorzieningen, waarin veelal de werkwijze en aanpak wordt gestandaardiseerd (aanbodgerichte benadering). De manier van financiering prikkelt de zorgaanbieders om zo veel mogelijk cliënten naar de eigen organisatie te trekken en deze zo lang mogelijk zorg en ondersteuning te kunnen bieden. Dit kan bovendien een drempel vormen voor de samenwerking tussen de aanbieders en “uitwisseling” van de mensen tussen de organisaties. In deze situatie is de noodzaak hoog om veel vervoersbewegingen te organiseren naar de “eigen” locaties van dagbesteding van een zorgaanbieder.

De praktijk wijst uit dat de zorg op deze manier heel duur wordt en op termijn niet te betalen is. Door niet meer van het ziektebeeld uit te gaan, maar de focus te leggen op participatie en zelfstandig kunnen blijven wonen, kunnen wij beter aansluiten bij de vraag en behoeften van de inwoner.

Voor de gemeente is deze decentralisatie een mogelijkheid om de ondersteuning efficiënter te organiseren. Wij brengen ondersteuning dichterbij de inwoner – zo veel mogelijk in de wijk en zo veel mogelijk midden in de samenleving en niet per definitie in een afzonderlijk dagbestedingscentrum speciaal voor mensen met een beperking. Wij zoeken naar de innovatieve samenwerkingsverbanden en naar de nieuwe vormen van integraal werken. Deze veranderingen betekenen een forse transformatie in de huidige zorg die wij op een organische manier willen vormgeven.

Op 14 oktober 2013 heeft de raad het kader Dagbesteding vastgesteld en de volgende aandachtspunten voor de uitwerking meegegeven:

- aandacht voor kwaliteit van ondersteuning binnen dagbesteding;
- continuïteit van dagbesteding als mogelijkheid voor deelname aan samenleving;
- het bepalen van outcome en de criteria die hiervoor moeten worden gebruikt;
- aandacht voor het waarborgen van specialisme daar waar nodig;
- toelating van nieuwe zorgaanbieders, behoud van innovatie en efficiency;
- verlichting van de administratieve last.

De volgende ambities uit de agenda voor een sociale stad van het coalitieakkoord 2014-2018 versterken de eerder ingezette lijn en geven de accenten aan voor de nadere uitwerking van het programma:

- zorgen voor goede basisvoorzieningen zodat er mogelijkheid is om mee te doen;
- wij zijn er voor de inwoners als er (voor een korte of langere tijd) meer ondersteuning nodig is;
- kwaliteit en beschikbaarheid van ondersteuning staat voorop;
- er is een mix van aanbieders die passende ondersteuning bieden;
- wij dagen creativiteit en innovatie uit;
- wij streven naar een vloeiende overgang tussen de diverse vormen van ondersteuning die passend zijn bij de levensfase of ontwikkeling van een inwoner.

Wij hebben vanaf 2011 gesprekken met de stad gevoerd, zijn op werkbezoek geweest, hebben met deelnemers en met de uitvoerende medewerkers gesproken en met de bestuurders van de voorzieningen. Met een achttal geselecteerde professionals hebben wij verkennende gesprekken in de stad gevoerd over Dagbesteding ter voorbereiding op het bestuurlijk aanbestedingstraject.

De belangrijkste uitkomsten van de gesprekken zijn:

- dagbesteding draagt bij, al dan niet in combinatie met individuele ondersteuning, aan gestructureerde zinvolle activiteiten van de inwoner overdag en/ of aan het ontlasten van de mantelzorg, waardoor mensen met een beperking thuis kunnen (blijven) wonen;
- dagbesteding is één van de ondersteuningsvormen die bijdraagt aan de zelfredzaamheid van inwoners en biedt de mogelijkheid om te participeren naar eigen vermogen in de samenleving.
- er is een grote diversiteit aan dagactiviteiten in Zwolle en omgeving;
- er bestaan samenwerkingsverbanden tussen sommige dagbestedingsaanbieders;
- bij de aanbieders is een beweging waar te nemen waarbij integraal de activiteiten aangeboden worden (een beperking is niet leidend); het is goed om deze beweging met de aanbesteding te stimuleren en te versterken;
- de inwoner moet keuzes kunnen maken tussen verschillende vormen en locaties van dagbesteding;
- prikkels richten op innovatie en samenwerking;
- winst zit in het verlichten van de administratieve last.

Wij hebben periodiek gesprekken gehad met de klankbordgroep Begeleiding¹. In de gesprekken zijn de zorgpunten uitgesproken en vragen gesteld over het vormgeven van uitvoering. De belangrijkste genoemde punten zijn:

- invulling geven aan eigen regie door de inwoner;
- aandacht voor keuzevrijheid;
- waarborg van kwaliteit van dienstverlening;
- aandacht voor communicatie;
- veiligheid van de inwoners;
- creëren van ontmoetingsplekken voor kwetsbare inwoners.

Bij de uitwerking van dit programma omarmen wij de genoemde punten en zullen invulling eraan geven.

In het kader Dagbesteding hebben wij de samenhang verkend tussen dagbesteding uit AWBZ en de nieuwe voorziening Beschut werken die vanuit de Participatiewet wordt ingegeven. In dit uitvoeringsprogramma omschrijven wij een nieuwe (gemeentelijke) definitie van Dagbesteding, waarin beschut werken (Participatiewet) gepositioneerd is. Mogelijkheid voor logeren (kortdurend verblijf uit AWBZ) benoemen wij al een zelfstandig product binnen de cluster Dagbesteding. In dit programma gebruiken wij het begrip Dagbesteding volgens deze nieuwe omschrijving (zie voor details hoofdstuk twee).

Doordat wij voor jeugdigen onze Transitiearrangementen hebben moeten inrichten waarin wij bestaand aanbod voor bestaande cliënten moeten voortzetten houden wij voor dit programma jeugdigen buiten beeld. Immers die zijn nu in het Transitiearrangement Jeugd belegd. Een soepele aansluiting tussen de jeugdigen en volwassenen blijven wij naar de toekomst toe bewaken. Dit programma behelst de groep vanaf 18 jaar.

Leeswijzer

Eerst schetsen wij de Zwolse ambitie zoals wij Dagbesteding “ideaal” willen organiseren. Daarnaast geven wij inzicht in hoe wij dit willen realiseren. In hoofdstuk twee omschrijven wij het nieuwe begrip “Dagbesteding” en lichten toe hoe beschut werken en kortdurend verblijf hierin passen. In het volgende hoofdstuk schetsen wij het beeld van dagbesteding in Zwolle, de doelgroep die wij met ingang van 2015 gaan ondersteunen en welke zorgaanbieders de nodige ondersteuning kunnen leveren. Hoofdstuk vier gaat in op de wijze van contractering en bekostiging van Dagbesteding. Ook staan wij stil bij omgaan met eigen bijdrage en de overgangsregeling voor de inwoners. Hoofdstuk vijf sluit af met het benoemen van risico's en de beoogde beheersmaatregelen voor Dagbesteding.

¹ Klankbordgroep Begeleiding is een denktank die in overleg met de Wmo-adviesraad in 2011 in het leven is geroepen. In deze klankbordgroep zit een afvaardiging van de leden van de Wmo-adviesraad en de belanghebbenden die zich gemeld hebben op de oproep voor de deelname aan de klankbordgroep. Dit zijn de ouders van de cliënten.

1 Ontschot aanbod Dagbesteding

1.1 De Zwolse ambitie

In het kader Dagbesteding hebben wij onze ambitie geformuleerd om een ontschot integraal aanbod voor Dagbesteding te realiseren. Deze hebben wij in vier uitgangspunten geformuleerd:

- 1 **Het doel van de activiteit staat voorop** en niet de regeling of doelgroep voor wie deze wordt georganiseerd. De activiteiten van dagbesteding kunnen variëren van het bieden van een alternatief voor werk of scholing, het oefenen van vaardigheden, het verkrijgen van dagritme tot activiteiten met een arbeidsmatig karakter. Ook kan dagbesteding ingezet worden om de mantelzorgers te ontlasten, waardoor zelfstandig wonen langer mogelijk blijft. Een combinatie van verschillende activiteiten komt in de praktijk ook voor.
- 2 **De behoefte van de inwoner** is leidend. Wij kijken welke ondersteuning voor een Zwollenaar nodig is in zijn specifieke situatie en op dat moment. Hiermee leggen wij de focus op de inwoner en sluiten wij met de regeling daarop aan met als doel om zo lang mogelijk zelfstandig te (blijven) leven.
- 3 **Samenhang in ondersteuning vertalen naar de nieuwe arrangementen**. Nu al zien wij in Zwolle nieuwe arrangementen waarin mensen uit verschillende regelingen gepaste ondersteuning ontvangen. De praktijk laat zien dat dit werkt en aansluit op de behoefte van de inwoners. Onder de nieuwe wetten willen wij dit blijven doen: vanuit de behoefte van de inwoner zoeken naar de nieuwe arrangementen.
- 4 **“Ontschot werken”**. Met de nieuwe arrangementen creëren wij een ontschot aanbod waarbij ruimte is voor een inwoner om tussen de activiteiten te kunnen wisselen. De nieuwe arrangementen worden gericht op het doel van de activiteiten en niet op de aard van de beperking van een inwoner.

In 2020 is er in Zwolle een stads dekkend gevarieerd palet van mogelijkheden voor een werkplek en activiteiten die beschikbaar zijn op basis van de keuze van de inwoners. De integrale benadering vanuit de wijk vormt daarbij de rode draad. Mensen waar dit zinvol voor is, gaan naar een dagbesteding toe om zinvolle daginvulling te hebben en contacten met andere mensen te kunnen blijven onderhouden. Dagbesteding maakt deel uit van een passend integraal arrangement voor de inwoner, waarin duidelijk is wat de inwoner zelf doet, waarvoor zijn sociaal netwerk en/of vrijwilligers worden betrokken en welke ondersteuning door een professional wordt gedaan. De aanbieders van dagbesteding werken samen, hun dagbestedingaanbod is gevarieerd en vult elkaar aan. De kwaliteit van ondersteuning is hoog. Het gebruik van dagbesteding is afgestemd op de behoefte en vraag van de inwoner. Het is mogelijk om van een halve dag tot meerdere dagen in de week gebruik van dagbesteding te maken.

Een dagbestedingsplek is bij voorkeur in de eigen buurt, maar deze kan ook ergens anders in de stad of buiten de stad liggen. Het kan ook een speciale plek voor bijzonder werk zijn of een werkplek bij een bedrijf of in een instelling.

Waar dagbesteding voor de één een doelstelling is om de thuissituatie/ mantelzorger te ontlasten, is het voor een ander een plek om met andere mensen in contact te komen en/ of verschillende vaardigheden te kunnen trainen. Voor sommigen is dagbesteding een opstapje naar (deeltijd-)werk waarbij je de arbeidsvaardigheden kan aanleren en/ of trainen. Voor een groep mensen is dagbesteding de plek om bijzonder werk te kunnen verrichten. Op deze plekken wordt noodzakelijke begeleiding en coaching aan de mensen met een beperking geboden. Voor een inwoner geldt vaak de combinatie van meerdere doelstellingen bij dagbesteding.

Een inwoner heeft de mogelijkheid in één week gebruik te maken van verschillende plekken van dagbesteding. Dat is afhankelijk van zijn mogelijkheden, talenten en interesses.

In sommige gevallen kan arbeidsmatige dagbesteding samenvallen met de nieuwe voorziening Beschut Werken binnen de Participatiewet. De inwoner die valt onder het Beschut Werken ontvangt geen uitkering, maar een salaris. De werkgever is bij voorkeur de opdrachtnemer van (arbeidsmatige) dagbesteding in het kader van Social Return. Binnen de nieuwe definitie van dagbesteding noemen we dit bijzonder werk, werk voor bijzondere mensen.

Ter ontlasting van de mantelzorgers bestaat er ook voor de inwoners een mogelijkheid voor logeren.

Wij zien dus dagbesteding als een complex aan activiteiten dat voor meerdere doeleinden wordt ingezet. In de ogen van de gemeente Zwolle is dagbesteding daarom maatwerk en niet in te delen in vastomlijnde structuren. Dit maatwerk regisseren wij vanuit de sociale wijkteams.

1.2 Zorgvuldige ontwikkeling

In de vorige paragraaf hebben wij onze ambitie geschetst. Wij willen een zorgvuldige overgang van de huidige naar de nieuwe situatie. Deze is niet van de ene op de andere dag te realiseren, het groeien naar de nieuwe situatie heeft tijd nodig.

1.2.1 Continueren van dagbesteding

Wij gaan uit van de bestaande situatie per 1 januari 2015. Op dat moment maken bijna 750 inwoners gebruik van verschillende vormen van dagbesteding en bijna 70 mensen van een logeermogelijkheid (KV) in en om Zwolle.

Op de korte termijn ligt onze prioriteit bij de zorg voor deze groep. Zij moeten er op kunnen rekenen dat de huidige vorm van dagbesteding – waar mogelijk – onder de dezelfde voorwaarden voor hen gecontinueerd wordt. Dit bereiken wij door in eerste instantie door te gaan met de huidige aanbieders in 2015.

Dezelfde lijn hanteren wij voor logeren (KV).

Wij zorgen er vervolgens met de veranderopgave voor, dat een overgang naar een mogelijk andere vorm in de toekomst voor hen zo zorgvuldig mogelijk gebeurt.

1.2.2

Veranderopgave

Vanuit het huidige aanbod van dagbesteding (inclusief logeren) gaan wij aan de veranderopgave werken, om zo zorg te dragen voor een gefaseerde aanpak naar onze ambitie van 2020. Daarom vragen wij de huidige aanbieders een voorstel te doen van een ondersteuningsaanbod, waarbij zij uitgaan van de huidige zorgvragers en rekening houden met efficiency en het geformuleerde resultaat (zie verder paragraaf 2,1).

Uitgangspunten hierin zijn:

- ondersteuning is zo veel mogelijk dicht bij huis;
- geen vervoer als het niet hoeft;
- ondersteuning is integraal georganiseerd;
- er is diversiteit in activiteiten en aanbieders van dagbesteding;
- doelgroepen benadering (benadering op ziektebeeld of beperking) is los gelaten;
- de nodige deskundigheid is geborgd;
- inwoner al dan niet met behulp van zijn mantelzorger voert de regie, hij heeft ruimte om aan te geven wat voor hem van belang is;
- focus ligt op wat iemand nog kan en waar de ontwikkelingsmogelijkheden liggen;
- de SROI opdracht; iemand in het kader van het nieuwe Beschut Werken een baan aan te bieden;
- inzetten vrijwilligers daar waar mogelijk;
- er is ruimte voor innovatie.

Wij verwachten van de aanbieders, dat zij nieuwe innovatieve en efficiënte alternatieven voor vervoer naar en van dagbesteding ontwikkelen en realiseren. Hierbij is het mogelijk om de samenwerking te zoeken met de aanbieders van het WMO-vervoer, met als doel innovatieve concepten.

De activiteiten van individuele begeleiding en dagbesteding zullen op elkaar aanvullend zijn. Wij zien de mogelijkheden om de bestaande samenhang tussen deze activiteiten te benutten in de doorontwikkeling van het ondersteuningsaanbod door de aanbieders.

We bieden professionals (uitvoeringsorganisaties) de mogelijkheid voorstellen in hun aanbod te verwerken om zo tot het gewenste integrale en kwalitatieve activiteitenpalet voor onze inwoners te komen. De benadering vanuit ziektebeeld wordt daarbij los gelaten. De mate van participatiemogelijkheden staat centraal.

Hierbij spreken wij ook af welke stappen er moeten worden genomen om bij de Zwolse ambitie te komen en binnen welke termijn dit haalbaar zal zijn.

Wel blijven wij diversiteit van de dagbesteding behouden, waardoor in overleg met de inwoner bepaald kan worden wat bij hem en zijn situatie het beste past.

Conform het inkoop- en aanbestedingsbeleid (paragraaf 3.3 "Sociaal maatschappelijke doelstellingen") van de gemeente Zwolle verwachten wij van opdrachtnemers banen beschikbaar te stellen voor burgers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Gezien het specifieke karakter van de opdracht en de expertise bij de aanbieders van dagbesteding en de kenmerken van betrokken burgers (arbeidsbelemmeringen) verwacht de gemeente het invullen van het SROI te realiseren met arbeidsplaatsen in het kader van Beschut Werken (zie ook paragraaf 2.2)

In Zwolle zien wij naast de zorgaanbieders ook de welzijnsorganisaties (Travers en Wijz) die een aantal dagbestedingsactiviteiten organiseren, welke binnen de Wmo passen. Hier kun je denken aan vrijwilligersactiviteiten in de kantine van een wijkcentrum of op een zorgboerderij. Een ander voorbeeld zijn de buurtkamers waar mensen samenkomen voor zinvolle dag(deel)activiteiten. Wij stimuleren de samenhang tussen deze verschillende activiteiten.

1.2.3 Sturen op effecten

In de visie Sociaal domein hebben wij het vertrouwen in de professionals in de stad uitgesproken. Bovendien vraagt een “andere”, slanke, overheid van ons om scherpe keuzes te maken in hoe wij onze taken uitvoeren en daarop sturen.

In de laatste jaren zijn wij met een omslag bezig om steeds meer op effecten te gaan sturen, waarbij de verantwoordelijkheid voor het realiseren van effecten en het bereiken van de geformuleerde resultaten bij de professional belegd wordt. Dit vertaalt zich in het werken met een van tevoren vastgesteld (subsidie)budget en de gesubsidieerde partij is vervolgens zelf verantwoordelijk voor de beantwoording van de ondersteuningsvragen van de inwoners. Zo werken wij al enige tijd met welzijnswerk en algemeen maatschappelijk werk.

Deze manier van werken vraagt om een andere organisatie van ondersteuning dan wat zorgaanbieders en inwoners tot nu toe gewend zijn.

Wij willen dagbesteding als een ‘algemene voorziening’ (in de termen van de wet) inrichten. In Zwolle hebben wij al meerdere jaren ervaring met het leveren van ondersteuning via een algemene voorziening. Zo doen wij het met het Algemeen maatschappelijk werk en vrouwen opvang. In overleg met de vrager om ondersteuning, wordt gekeken welke ondersteuning nodig is en het beste bij iemand past.

Het aanbod moet gevarieerd zijn, het gaat om het creëren van een plek waar de inwoner zijn bijdrage aan de samenleving kan leveren en wordt uitgedaagd om het maximale uit zichzelf te halen. Dit kan plaats vinden bij een instelling, werkgever, buurtcentrum, wat bij een inwoner past. Passende begeleiding wordt op deze plekken geleverd.

Voor arbeidsmatige dagbesteding wordt zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het gaat hierbij om een ‘normale’ werkomgeving met begeleiding op maat.

In de toekomst zullen wij ook toewerken naar de poreuze grens tussen dagbesteding en arbeid, daar waar het mogelijk en zinvol is. Hier is het van belang om de verbindingen te zoeken met de Participatiewet, waarvoor een afzonderlijk uitvoeringsprogramma wordt aangeboden.

1.2.4 Dagbesteding als onderdeel van maatwerk arrangement

Dagbesteding maakt onderdeel uit van het totaal ondersteuningsaanbod op maat dat aan de inwoner wordt aangeboden.

De nieuwe instroom naar dagbesteding verloopt via de sociale wijkteams. De werking van een sociaal wijkteam is in een ander uitvoeringsprogramma “Iedereen telt mee” uitgewerkt. Vanuit een sociaal wijkteam wordt het totale ondersteuningspakket samengesteld, waarin dagbesteding een onderdeel vormt.

Dagbesteding kenmerkt zich door de eigen diversiteit van de activiteiten en een breed scala van organisaties die dagbesteding aanbieden. Dit alles vraagt om specifiek inzicht en kennis. Hiervoor is een wisselwerking tussen de Dagbesteding en de sociale wijkteams nodig. Sociaal wijkteam kan, bij de complexe gevallen waar ze zelf niet uitkomen, de (coalitie van) aanbieders van Dagbesteding om advies vragen. Uiteindelijk maakt het sociale wijkteam in overleg met de inwoner en eventueel met het advies van het cluster Dagbesteding een afweging over inzet van dagbesteding. Hierbij kan sprake zijn van inzet van dagbesteding als een algemene voorziening eventueel aangevuld met een maatwerkvoorziening al dan niet in de vorm van een PGB. In de uitvraag dagbesteding zullen wij aangeven welk deel van de activiteiten van dagbesteding onder de algemene voorziening en welk deel onder maatwerkvoorziening zullen vallen.

Een algemene voorziening is voor alle inwoners of een specifieke groep van de inwoners toegankelijk zonder voorafgaand diepgaand onderzoek naar behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden. Voor het gebruik maken van een algemene voorziening hoeft er geen formele beslissing genomen te worden. Dagbesteding wordt zoveel mogelijk ingericht als algemene voorziening. Een maatwerkvoorziening betekent dat de inwoner een indicatie/toekenning van de gemeente nodig heeft. Dit verloopt via het sociale wijkteam. Bij een maatwerkvoorziening kan het, bijvoorbeeld, gaan over de specialistische vormen van ondersteuning die eventueel in regionaal verband georganiseerd kunnen worden.

Het bepalen van de grens tussen de algemene en maatwerkvoorziening voor dagbesteding doen wij in overleg met de professionals.

De noodzaak en omvang van dagbesteding worden vast gesteld. De inwoner heeft de vrijheid om keuze te maken bij welke passende aanbieder hij dagbesteding wilt doen.

Het kan echter voorkomen dat de mensen rechtstreeks bij een dagbestedingsvoorziening komen. In deze gevallen zal er voor afstemming met het Sociale Wijkteam in de woonwijk van de inwoner gezocht worden en indien nodig, zal aanvullende ondersteuning georganiseerd worden.

Wij vragen de professional om deze aansluiting in de praktijk te realiseren.

Voor de inwoners die nu al gebruik maken van dagbesteding en die bij de professionals bekend zijn, kan dagbesteding voortgezet worden. Daar waar nodig wordt een (andere) passende plek gezocht.

Ook met betrekking tot Beschut Werken zoeken we de samenhang in het Sociaal Domein en zijn onder andere de sociale wijkteams een vindplaats voor de toegang naar bijzonder werk, net als voor de nieuwe instroom in dagbesteding. Of hiervoor Beschut Werken het meest geschikte instrument is, is een samenspel van de objectieve

vaststelling van de wettelijk voorgeschreven arbeidscapaciteit van 20 tot 30 procent in combinatie met de individuele situatie van de betrokken inwoner.

1.2.5 Nieuwe infrastructuur

Vervolgens zullen wij – in samenspraak met de aanbieders – toewerken naar een nieuwe geïntegreerde infrastructuur voor Dagbesteding, zoals verwoord in onze ambitie. Waar mogelijk in de wijk, waar gewenst in de stad en waar nodig daarbuiten waarbij de poreuze grens ligt tussen de verschillende vormen van dagbesteding.

Een belangrijk punt hierbij is het bestaande vastgoed van de huidige zorgaanbieders. De locaties waar dagbesteding nu wordt geboden, is in veel gevallen een bestaande woonlocatie van een instelling, zoals een verzorgingshuis of een woonvorm. Afbouw of ander gebruik van deze locaties, vraagt tijd en voorkomt onnodige frictiekosten. Hierbij kan ook gedacht worden aan anders gebruik van de bestaande welzijns- en/ of buurtaccommodaties.

Waar anders gebruik van vastgoed mogelijk is en op welke termijn moet de komende tijd, na gesprekken met de aanbieders en onderhandeling over het vernieuwde aanbod, helder worden.

1.2.6 Waarborgen van kwaliteit

Wij maken afspraken over de kwaliteit van ondersteuning binnen dagbesteding conform de wettelijke eisen.

De Wmo schrijft voor dat gemeenten een integrale verantwoordelijkheid krijgen voor de kwaliteit van de uitvoering van haar taken, maar ook de handhaving en het toezicht daarop.

Dagbesteding is een nieuwe dienst, waarvoor de kwaliteitscriteria in de lokale verordening worden vastgelegd. .

De regering stelt de voorwaarde aan de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning dat deze geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Hiermee draagt ook de aanbieder zelf een directe verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de geleverde ondersteuning. Dit maakt het mogelijk om de rijks toezichthouder (IGZ) te belasten met het toezicht op de toepassing van de professionele standaarden door de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning.

Het rijk is voornemens om de nieuwe landelijke professionele kwaliteitsstandaarden voor de uitvoering van het wetsvoorstel te ontwikkelen. Deze standaarden hanteren wij als minimumnorm die wij met lokale keuzes kunnen aanvullen.

Deze minimumnorm moet leiden tot standaarden die in hun toepassing leiden tot een door de inwoners ervaren kwalitatief goede ondersteuning. Komende jaren zullen deze standaarden landelijk nog verder doorontwikkeld worden.

Aan de hand van het concept wetsvoorstel Wmo 2015 en onze visie zien wij de volgende aspecten die in de kwaliteitseisen gewaarborgd moeten worden:

- een voorziening moet veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht zijn;
- een voorziening moet afgestemd zijn op de reële behoefte van de inwoner;
- professionaliteit en kwaliteit van de beroepskrachten voldoet aan de standaarden;
- voorziening is verstrekt met respect en in acht neming van rechten van de inwoner
- er is een klachtenregeling uitgewerkt.
- medezeggenschap is geregeld.

Veiligheid van onze inwoners vinden wij belangrijk en zullen scherp zijn op de uitwerking van dit punt in de landelijke standaarden. Indien nodig gaan wij aanvullende eisen hieraan vanuit de gemeente stellen.

Ook verplicht de wet het criterium "kwaliteit" als criterium op te nemen bij de totstandkoming van de contracten. Dit is al jaren de gebruikelijke praktijk in Zwolle.

Zoals voor de gemeente Zwolle gebruikelijk maken wij ook hier afspraken over de aspecten binnen het dienstverleningsconcept. Wij gaan onder andere een klachtenregeling uitwerken en de mogelijkheden voor bezwaar en beroep.

2 Wat is Dagbesteding

2.1 Dagbesteding

Dagbesteding wordt aangeboden om een concrete dagstructuur aan de kwetsbare inwoner te kunnen bieden. Dagbesteding omvat de activiteiten die door een instelling worden georganiseerd voor de inwoners met fysieke beperkingen, psychische of psychosociale problemen en mensen met een verstandelijke handicap. In Zwolle gaat het om bijna 750 inwoners op jaarbasis die behoefte hebben aan dagbesteding.

Dagbesteding - meestal (in 65% van de gevallen) in combinatie met aanvullende individuele begeleiding, persoonlijke verzorging of kortdurend verblijf - draagt bij aan het structureren van het persoonlijk leven en het zelf de regie daarover voeren. De activiteiten van dagbesteding dragen bij aan het bevorderen, behouden of compenseren van de zelfredzaamheid. Mede daardoor, blijft het voor de inwoner mogelijk om te functioneren binnen de thuissituatie, waarmee opname in een instelling of verwaarlozing of vereenzaming wordt voorkomen en de mantelzorg ontlast wordt.

Wij hebben de onderstaande doelen geformuleerd in het kader Dagbesteding²:

- arbeidsmatige dagbesteding: activiteiten met arbeidsmatig karakter waarbij een product of dienst tot stand wordt gebracht, de focus ligt hierbij op het aanleren en/of onderhouden van arbeidsvaardigheden;
- activering gericht op vaardigheidstraining en/of persoonlijke ontplooiing en verkenning van individuele mogelijkheden, activiteiten dragen bij na “herstel” en/of rehabilitatiedoelen en bevorderen (her-) integratie;
- activering gericht op zinvolle dagbesteding afgestemd op de mogelijkheden en interesses van de kwetsbare inwoner, de activiteiten hebben het stabiliserend effect op het dagelijks leven van de inwoner waardoor het isolement, verergering van klachten of terugval wordt voorkomen;
- activering gericht op beleving, belevenisgerichte activiteiten met extra aandacht voor sfeer, geborgenheid, veiligheid, ritme en regelmaat;
- vermindering van de belasting van mantelzorgers.

Het beoogd effect hierbij is:

- inwoners participeren op eigen kracht in de samenleving, door zinvolle en gestructureerde dagbesteding of werk in een beschermde omgeving (bijzonder werk) te hebben;
- zelfredzaamheid van de inwoners wordt behouden of bevorderd door het aanleren of in stand houden van vaardigheden; door het hebben van dagstructuur, door mogelijke uitstroom naar een (betaalde) baan;

² De hieronder genoemde doelstelling, die wel in het kader Dagbesteding was genoemd, heeft te maken met onderwijs en dus met de doelgroep jeugdigen. Ondersteuning voor deze doelgroep is verder uitgewerkt in het Transitiearrangement Jeugd:

- Ter vervanging van of ter aanvulling op regulier of speciaal onderwijs voor kinderen met een beperking

- de zwaardere ondersteuningsvragen worden voorkomen of uitgesteld door in een vroeg stadium de (lichte vormen van) ondersteuning in te zetten en de mantelzorger daar waar nodig, te ontlasten.

Met inzet van dagbesteding worden de volgende resultaten bereikt:

1. het bieden van dagstructuur of vervanging van arbeid of opleiding voor maximaal 9 dagdelen per week;
2. ondersteunen bij het compenseren, handhaven of herstellen van regelvermogen van de inwoner zodat hij de regie over zijn eigen leven kan (blijven) voeren; hierbij gaat het om cognitieve capaciteit en vaardigheden, sociaal-emotionele vaardigheden of het reguleren van gedragsproblematiek;
3. overnemen van toezicht ter ontlasting van de mantelzorg voor maximaal 9 dagdelen per week en/ of maximaal drie etmalen per week;
4. voorkomen van verwaarlozing en vereenzaming.

Om de gestelde doelen te realiseren worden er activiteiten geboden op speciaal daarvoor ingerichte plekken of binnen een regulier bedrijf/ instelling waarbij, sprake is van aanvullende begeleiding op de werkplek. Wij kennen de voorbeelden van werkplekken bij Bakker Bart of in een sorteercentrum van Albert Heijn.

Begeleiding kan geboden worden op de reguliere werkplek van de inwoner wanneer deze al een werkplek heeft, bijvoorbeeld vaak bij mensen met een stoornis in het autistisch spectrum.

Arbeidsmatige activiteiten kunnen ook ter vervanging van arbeid in een veilige omgeving georganiseerd worden, zoals binnen de Werkelaar, op een zorgboerderij (bijvoorbeeld De Huppe) of op het park De Nooterhof.

Dagbesteding omvat ook aangepaste vormen van arbeid, vrijwilligerswerk, of school. Deze vormen van dagstructurering worden aangeboden om zelfredzaamheid en cognitieve vaardigheden zo veel mogelijk te handhaven en/ of gedragsproblematiek te reguleren. Hierbij valt te denken aan geheugentraining of kralen rijgen om de fijne motoriek te trainen of te verbeteren. De activiteiten zijn ook gericht op het ondersteunen en trainen van de sociale vaardigheden en/of behouden van het dagritme.

De gestructureerde tijdsbesteding dient ook ter overname van toezicht overdag, van de mantelzorger. De inwoner wordt actief betrokken bij de keuze van activiteiten die hem zingeving verlenen.

De activiteiten zijn pragmatisch en methodisch van aard en zijn gericht op het structureren van de dag of praktische ondersteuning en op het oefenen van vaardigheden die zelfredzaamheid bevorderen.

Binnen Dagbesteding als integraal ondersteuningspakket wordt ook ondersteuning geboden daar waar nodig bij persoonlijke verzorging, verpleging, individuele begeleiding en behandeling (op achtergrond).

Een behandelaar kan ingezet worden ter ondersteuning van het begeleidingsteam of om beleid voor de omgang met deelnemers van dagbesteding vorm te geven. In deze

gevallen is de behandelaar niet betrokken bij het individuele ondersteuningsplan van de inwoner.

In geval van medische noodzaak ofwel het gebrek aan zelfredzaamheid van de inwoner, zal vervoer naar en van dagbesteding geregeld worden. Hierbij wordt er gekeken of deze ondersteuning van tijdelijke aard kan zijn, door bijvoorbeeld de inwoner aan te leren om zelfstandig naar dagbesteding te komen of te reizen.

2.2 Beschut Werken

De doelgroep Beschut Werken binnen de Participatiewet en de arbeidsmatige dagbesteding hebben grote overeenkomsten. Ook hier is sprake van inwoners met fysieke beperkingen, psychische of psychosociale problemen en mensen met een (lichte) verstandelijke handicap. Het verschil is, dat voor deze inwoners is vastgesteld, dat ze een verdiencapaciteit hebben van 20 tot 30% van het minimumloon en daarmee een salaris tegen (minimaal) het wettelijk minimumloon ontvangen.

Over het algemeen zijn de activiteiten die inwoners in arbeidsmatige dagbesteding uitvoeren zeer vergelijkbaar met die voor de doelgroep Beschut Werken. Op basis van deze overeenkomst sluit de doelgroep van Beschut Werken aan bij de doelgroep van Dagbesteding. Er wordt dan ook geen onderscheid meer gemaakt in de activiteiten of (arbeids)plekken die in dit verband voor beide doelgroepen georganiseerd worden.

Jan heeft een forse medische en psychische belemmering waardoor een baan bij een (reguliere) werkgever niet meer mogelijk is. Toch heeft hij voldoende competenties om werkzaamheden uit te voeren en is daarom werkzaam binnen de arbeidsmatige dagbesteding.

Voor Jan en vele anderen in vergelijkbare situatie koopt Zwolle dagbesteding in bij daarvoor gespecialiseerde instellingen. Als Social Return of Investment vraagt de gemeente Zwolle deze instellingen een of meerdere plaatsen Beschut Werken in te vullen.

De instelling neemt dan iemand in loondienst en betaalt het minimumloon. De instelling ontvangt daarvoor van de gemeente een loonkostensubsidie.

De gemeente Zwolle wil hiervoor personen als Jan een kans geven. Als blijkt dat hij in staat is door te groeien naar een verdiencapaciteit van 20 tot 30% van het minimumloon, dan kan hij naar een Beschut Werken baan toegroeien. De arbeidsmatige dagbesteding wordt steeds meer zijn werk in plaats van het recht op een zinvolle dagbesteding. De instelling – zijn werkgever – kan hem dan ook meer verantwoordelijkheden of andere taken geven en Jan krijgt dan een betaalde baan.

2.3 Kortdurend verblijf

Kortdurend verblijf omvat het logeren in een instelling gedurende maximaal drie etmalen per week, waarbij ook de ondersteuning bij persoonlijke verzorging, verpleging en individuele begeleiding wordt geboden aan de inwoners met fysieke beperkingen, psychische of psychosociale problemen en mensen met verstandelijke handicap. In Zwolle gaat het om bijna 70 inwoners op jaarbasis die behoefte hebben aan logeren.

Het gaat hierbij om de inwoners die aangewezen zijn op permanent toezicht. Permanent toezicht wordt op regelmatige en onregelmatige momenten geboden, zodat ondersteuning goed kan inspelen op de (frequent voorkomende) al dan niet geëxpliceerde zorgvraag. Permanent toezicht wordt geboden op basis van actieve observatie die als doel heeft dreigende ontsporing in het gedrag of de gezondheidssituatie vroegtijdig te signaleren, waardoor tijdig ingegrepen kan worden en escalatie van onveilige/ gevaarlijke/ (levens)bedreigende gezondheids- en/of gedrag situaties voor de inwoner kan worden voorkomen.

Het verblijf in een instelling is te omschrijven als logeren ter aanvulling op het wonen in de thuissituatie en niet als wonen in een instelling voor het grootste deel van de week. Bij het logeren is er geen sprake van behandeling.

Kortdurend verblijf (= logeren) wordt ingezet ter ontlasting van de mantelzorger. Soms is het logeren gericht op de voorbereiding op zelfstandig wonen (met begeleiding). De grootste groep die gebruikt maakt van logeren zijn kinderen en jong volwassenen. Naar mate een kind ouder wordt, neemt de behoefte en de noodzaak in logeren geleidelijk af. Echter blijft er sprake van individuele begeleiding en/ of dagbesteding. Ook op oudere leeftijd wordt het logeren ingezet ter ontlasting van de mantelzorger.

Een inwoner die ondersteuning en zorg met het permanent toezicht nodig heeft, komt in aanmerking voor het wonen in een zorginstelling. Als de mantelzorger dit permanent toezicht vrijwillig op zich wil nemen in de thuissituatie, kan kort verblijf ingezet worden om de mantelzorger te ontlasten. Met mantelzorg wordt een partner, ouder, kinderen, huisgenoten of andere mantelzorger bedoeld. In deze drie etmalen per week kan er ook sprake zijn van dagbesteding of arbeid.

Wij beschouwen logeren als een andere vorm van Dagbesteding. Deze dient voor de ontlasting van de mantelzorgers en past qua gestelde doelstellingen en beoogde effecten binnen dit kader. Wij gaan nog verder uitwerken hoe dit onderdeel binnen de aanbesteding vorm wordt gegeven.

3 Het beeld van Dagbesteding in Zwolle

3.1 Doelgroep

Op 1 juli 2013 maakten 548³ Zwolse volwassenen gebruik van dagbesteding. In een jaar tijd (van juli 2012 tot juli 2013) zien wij een lichte stijging in het totaal aantal volwassenen, dat gebruik maakt van Dagbesteding met ca. 3,5 %.

Op jaarbasis maken bijna 750 inwoners⁴ van Zwolle gebruik van Dagbesteding (in de termen van AWBZ regelgeving).

Deze mensen wonen verspreid in de stad. Per stadsdeelgebied zien wij de volgende aantallen inwoners die gebruik maken van Dagbesteding:

Tabel 1. Overzicht van aantal inwoners die gebruik maken van Dagbesteding in Zwolle, gebundeld vanuit woonadres.

<i>Product</i>	<i>Gemiddeld aantal inwoners die gebruik maken van dagbesteding op een moment in het jaar</i>	<i>Aantal inwoners die gebruik maken van dagbesteding Op jaarbasis</i>
Dagbesteding	548	747
Kort verblijf (logeren)	27	65

Op 1 juli 2013 maakten 27⁵ volwassenen gebruik van logeren bij een zorginstelling (kortdurend verblijf). Op jaarbasis gaat het om 65⁶ Zwollenaren die gebruik maken van logeren binnen een zorginstelling.

Naast personen die nu nog uit AWBZ gefinancierd worden, komen per 2015 arbeidsbelemmerden met een verdien capaciteit van 20 tot 30% in aanmerking voor het nieuwe Beschut Werken. Deze nieuwe vorm van gesubsidieerde banen voor arbeidsbelemmerden komt voor een deel in de plaats van de huidige WSW.

Belangrijk onderscheid met de huidige doelgroep dagbesteding is, dat deze personen voor het werk een salaris gaan ontvangen. In de huidige situatie bestaat de nieuwe voorziening Beschut Werken nog niet. De financiering van Beschut Werken vindt plaats vanuit de Participatiewet. Vanaf 2015 komen er per jaar budgettair ongeveer 5 á 6 personen in aanmerking voor de nieuwe voorziening Beschut Werken.

Daarnaast werken ruim 300 Zwollenaren met dezelfde verdien capaciteit in de huidige WSW. Deze groep neemt jaarlijks (door het stoppen van nieuwe instroom) af met

³ Dit aantal wijkt af van het aantal dat in het kader Dagbesteding genoemd staat. Dit omdat de jongeren doelgroep (van 0 tot 18 jaar) hier uitgezonderd is. Gedetailleerde afbouw van de aantallen is in [bijlage 1](#) uiteen gezet. Vermeld aantal is afkomstig uit gegevensset van het zorgkantoor Achmea, dd. 1 juli 2013.

⁴ Uit Vectis gegevens blijkt dat er 747 inwoners gebruikt hebben gemaakt van dagbesteding binnen één jaar (data hierover zijn voor Zin over het jaar 2013 en voor PGB uit 2011 beschikbaar).

⁵ Dit aantal wijkt af van het aantal dat in het kader Dagbesteding genoemd staat. Dit omdat de jongeren doelgroep (van 0 tot 18 jaar) hier uitgezonderd is. Gedetailleerde afbouw van de aantallen is in [bijlage 1](#) uiteen gezet.

⁶ Uit Vectis gegevens blijkt dat 65 inwoners gebruikt hebben gemaakt van kortdurend verblijf binnen één jaar (data hierover zijn voor Zin over het jaar 2012 en voor PGB uit 2011 beschikbaar).

gemiddeld 10 personen. Op termijn – na 2020 - zal de huidige werkwijze (op de locatie Lingenstraat) niet meer rendabel zijn. Uiteindelijk zal deze groep integraal in de nieuwe infrastructuur Dagbesteding en bijzonder werk worden opgenomen, zoals nu al in de Werkelaar het geval is. We vragen de uitvoeringsorganisaties van Dagbesteding en WSW dan ook samen te werken voor deze groep teneinde ook de groep WSW-medewerkers met een beschut werken indicatie – waar gewenst – in de wijkgerichte aanpak te integreren.

Detailinformatie over de huidige doelgroep van Dagbesteding en Bijzonder werk is in [bijlage 2](#) te vinden.

In 2015 zullen naar verwachting bijna 1.100 Zwollenaren behoefte hebben aan een vorm van Dagbesteding, zoals wij vanuit de gemeente invulling hieraan geven.

3.2 Zorgaanbieders

De aanbieders van de huidige dagbesteding zijn de zorginstellingen uit de gehandicaptenzorg, ouderenzorg en uit de GGZ-sector. De meeste instellingen zijn met hun activiteiten gericht op een groep mensen met één beperking; zoals bij ouderenzorg: somatische, psychogeriatrische of lichamelijke beperkingen.

In Zwolle hebben wij een aantal aanbieders van dagbestedingactiviteiten. Deze zijn in te delen in vier clusters:

- **Grote aanbieders van Zwolle.** Deze zorgaanbieders hebben Zwolle en de regio Zwolle als hun werkgebied. Sommige maken deel uit van een organisatie die ook in de andere regio's actief zijn. Veel van deze organisaties bieden, naast de zorg binnen (eigen) instelling of in een woonvorm, ook ondersteuning bij mensen thuis. Vaak biedt de zorgaanbieder ook ondersteuning voor de andere vormen van AWBZ zorg, waaronder intramurale zorg (zorg binnen een instelling, zoals een verpleeghuis).
In de meeste gevallen heeft de instelling focus op mensen met één of twee soorten beperkingen, bijvoorbeeld lichamelijk handicap en NAH. Binnen een instelling kan er sprake zijn van specialisme voor een aandoening, zoals dementie.
- **Kleinere flexibele (innoverende) aanbieders.** Dit zijn vaak de kleine zelfstandige ondernemers die met een persoonlijke visie en vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid een zorgaanbod hebben ontwikkeld.
Veel van deze aanbieders zijn zorgboerderijen. In de meeste gevallen wordt daar een vorm van arbeidsmatige dagbesteding aangeboden. In een rustige buitenomgeving kunnen inwoners bezig zijn met dieren, werkzaamheden op het land of in de kas uitvoeren. Soms worden er ook inpak en sorteerwerkzaamheden aangeboden of werk in het winkeltje van de boerderij. Sommige zorginstellingen hebben samenwerkingscontracten met de zorgboerderijen om zo een grotere diversiteit aan dagbestedingactiviteiten voor eigen cliënten te hebben, voorbeelden van samenwerking zijn RIBW met Klooienberg, Interact Contour met Molenzicht, Frion met 't Hoefijzer.
- **Aanbieders met een specialistische kennis.** Zoals over doven, blinden, of over meervoudige beperkingen vaak in combinatie met gedragsproblematiek.

- **Landelijke aanbieders die buiten Zwolle** of regio Zwolle groot zijn. Deze aanbieders hebben vaak aanbod in meerder vormen van zorg binnen AWBZ en hebben focus op een of twee doelgroepen of werken vanuit een bepaalde levensovertuiging.

Zwolle heeft vier grote aanbieders van Dagbesteding, geredeneerd vanuit de huidige AWBZ-doelgroepen (voor details en volledige lijst zie [bijlage 3](#)):

- *Frion* biedt zorg en ondersteuning aan kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen verstandelijke beperking; naast individuele begeleiding en dagbesteding, heeft deze stichting ook locaties voor intramurale zorg en begeleid wonen.
- *Interakt Contour* richt zich op mensen met niet aangeboren hersenletsel (NAH) en met lichamelijke beperking. Deze organisatie biedt zorg en ondersteuning op woonlocaties, in activiteitencentra en bij mensen thuis (individuele begeleiding).
- *RIBW* begeleidt mensen met psychiatrische en/of psychosociale problemen. Leven met bijvoorbeeld autisme, ADHD, depressie, persoonlijkheidsstoornis, hechtingsstoornis, verslaving, schizofrenie of Korsakov kan een worsteling zijn voor de cliënt persoonlijk en voor de mensen die naast hem of haar staan. De begeleiding is vooral gericht op het (weer) leren omgaan met een psychiatrische of psychosociale aandoening. Hiervoor kan zowel individuele begeleiding als dagbesteding of begeleid wonen ingezet worden.
- *Verzorgingshuizen (Driezorg, IJsselheem, Zonnehuisgroep)*. Verzorgingshuizen bieden zorg en ondersteuning aan ouderen die door ouderdom het zelf niet meer redden. In combinatie met wonen bieden de organisaties zorg en aanverwante diensten (strijkservice, kapper, wasservice e.d.) op deze woonlocaties maar ook thuiszorg (verpleging, verzorging en individuele begeleiding) en dagactiviteiten.

Deze grote partijen, behalve Interakt Contour, hebben zich al eerder verenigd als het Zwols Zorgconsortium. Dit zorgconsortium kennen wij al een van de aanbieders van de Huishoudelijk Hulp.

Echter vinden wij de kleinere partijen, die vaak een kleinere groep inwoners ondersteunen en sneller in staat zijn met innovatieve oplossingen te komen, ook van belang.

Juist door de combinatie van deze twee groepen aanbieders geloven wij in de mogelijkheid tot een nieuw 'Zwols' dagbestedingsaanbod. Dit willen wij bij contractering verankeren.

Naast de dagbesteding bij de zorgaanbieders is er een huidige groep inwoners met een WSW dienstverband werkzaam bij Wezo NV. Wezo NV biedt geen dagbesteding in het kader van de ABWZ, maar is wel gespecialiseerd op de doelgroep met een arbeidsbelemmering en een verdiencapaciteit van 20-30%. De uitvoering van de WSW wordt niet in deze kadernota uitgewerkt, maar in de kadernota Participatiewet. Wel wordt nadrukkelijk de samenhang tussen de WSW en dagbesteding en daarmee tussen Wezo NV en de zorgaanbieders gezocht.

De aanbieders van kortdurend verblijf zijn dezelfde aanbieders die zorg in een instelling (intramurale zorg) leveren.

Omdat het grootste deel van de inwoners het logeren met PGB financiert (81%), hebben wij weinig zicht op wie deze aanbieders zijn. Wij weten dat de Zwolse volwassenen bij Frion, Zandhove, Interakt Contour en JP van den Bent stichting logeren. Sommige zorgboerderijen bieden ook logeermogelijkheid.

4 Contractering en bekostiging

4.1 Wijze van contracteren

In onze visie Werken vanuit vertrouwen hebben wij belegd dat wij de totstandkoming van de bekostiging van de nieuwe taken zo veel mogelijk laten gebeuren via het proces van Bestuurlijk Aanbesteden of een vergelijkbaar proces. Hierbij gaan wij uit van wederzijdse afhankelijkheid van gemeente en maatschappelijke organisaties en het doorlopen van een transparant proces. De praktijkkennis en ervaring van de maatschappelijke organisaties gebruiken wij actief in het formuleren van de maatschappelijke effecten en de te behalen resultaten.

Wij hanteren voor de totstandkoming van de subsidierelatie de werkwijze van een onderhandelingsprocedure zonder openbare aankondiging. Dit betekent dat wij met de door ons uitgekozen partijen, de bestaande aanbieders van dagbesteding binnen Zwolle, een onderhandelingstraject ingaan. Wij willen hiermee concreet uitzicht krijgen op één integraal aanbod van specifieke door ons geselecteerde partijen, dat tegemoet komt aan de geformuleerde effecten en doelstellingen: het resultaat staat centraal. Een uitvraag op basis van beoogd maatschappelijk effect, opgesteld met relevante stakeholders. De contractpartij is de coalitie van de huidige dagbestedingsaanbieders die onderling een samenwerkingsverband hebben gevormd. .

De bekostiging vindt plaats middels budgetsubsiëring. Voorafgaand aan de definitieve uitvraag zal een gemaximaliseerd budget worden vastgesteld op basis van de opgave.

Concreet doen wij een uitnodiging aan de huidige aanbieders van dagbesteding, groot en klein, om met ons een onderhandelingstraject in te gaan. Het onderhandelingsgesprek voeren wij met de afvaardiging van deze partijen waarbij zowel kleine als grote partijen vertegenwoordigd zijn en gelijkwaardige benadering gewaarborgd is. Tussen de grote partijen bestaan de samenwerkingscontacten al enige tijd. Ook enkele kleine aanbieders werken met elkaar samen, zoals coöperatie Klaver4you. Naar aanleiding van de gesprekken die wij tot nu toe met de partijen hebben gevoerd, hebben de kleine partijen drie samenwerkingsverbanden kunnen vormen. Een afvaardiging van elk samenwerkingsverband neemt deel aan de onderhandelingsgesprekken.

In deze onderhandelingsfase worden de aanbieders uitgenodigd om mee te denken over de maatschappelijke opgave, de vraagformulering en aspecten van de invulling van het aanbod. In deze onderhandelingsbijeenkomsten wordt de gezamenlijke aanwezige kennis, ervaring en ideeën in Zwolle over dagbesteding besproken en hebben tot doel te komen tot een nadere invulling van de bouwstenen voor een toegesneden aanbod. Wij willen aanbieders in deze fase uitdagen om met innovatieve voorstellen te komen binnen de gestelde kaders: over de sociale wijkteams, keuzevrijheid, één integrale dienst, de kwaliteitseisen etc. Wij bewerkstelligen de innovatie bij de bestaande aanbieders door dit in de veranderopgave een plek te geven

en door het kiezen voor dit samenwerkingsconstruct. Innovatie kan ook gerealiseerd worden door de toelating van de nieuwe partijen; hiervoor reserveren wij een afzonderlijk budget.

Uitkomsten van deze bijeenkomsten worden meegenomen in de uiteindelijke uitvraag.

Kort verblijf benoemen wij als een zelfstandig product binnen de cluster aanbesteding, hierover maken wij afzonderlijke afspraken met de aanbieders.

In de uitvraag zal worden gesteld dat het aanbod van de gezamenlijke aanbieders een plan van aanpak moet bevatten. In dit plan van aanpak moet aangegeven worden op welke wijze invulling wordt gegeven aan een geclusterd en integraal aanbod van dagbesteding en hoe gevolg gegeven wordt aan de effecten en te bereiken doelstelling zoals in deze nota verwoord.

4.2 Budgetten

Voor de uitvoering van deze nieuwe taak ontvangen wij middelen van het Rijk. Deze middelen maken onderdeel van het gemeentelijk Sociaal deelfonds. Voor het bieden van het totaal inzicht in het budget wordt verwezen naar de presentatie in de raad van 22 april jl. en het integrale raadsvoorstel uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein en de bijbehorende financiële bijlage.

Het verwachte budget kent een forse korting. We realiseren ons dat we daarmee voor scherpe keuzes komen te staan en we ook werkelijk een transformatie in gang moeten zetten. Hoe wij de korting op het budget denken te ondervangen is nader in de paragraaf 4.5 uitgewerkt.

Bij budgetfinanciering stellen wij een budget beschikbaar waarin wij afspraken maken over de gekwantificeerde prestaties, die moeten worden geleverd én de kwaliteit van de prestaties. Hierin worden dus tussen budgetgever en budgethouder een niveau van activiteiten en/of prestaties afgesproken - kwantitatief en kwalitatief - en de daarvoor benodigde financiële middelen. De inhoud van het werk en de daarmee te bereiken maatschappelijke effecten staan centraal. De deskundigheid van hoe deze kwaliteit en kwantiteit te realiseren ligt bij de instelling. Bovendien hebben wij het vertrouwen dat zij in staat zijn dit te leveren. De afspraken op resultaat en effect zijn belegd in een beschikking en de daarbij behorende prestatieafspraken.

De bepalingen over en de hoogte van eigen bijdragen worden nader in de verordening uitgewerkt. Opbrengsten uit eigen bijdragen Dagbesteding worden aan het budget toegevoegd.

Door met budgetfinanciering te werken, brengen wij de administratieve lasten van de uitvoerende partners naar beneden. Ook sluiten wij aan bij onze huidige praktijk in het sociaal domein waarin wij 'werken vanuit vertrouwen' centraal stellen. Wij gaan afrekenen op resultaat en maatschappelijk effect.

Er wordt gewerkt met een vastgesteld budget op jaarbasis. Hierbij is het van belang om de inkomsten en uitgaven goed te overzien. Het beheersen van de financiële stromen wordt door periodieke rapportages gecheckt. In het eerste jaar zullen wij in ieder geval met kwartaalrapportages gaan werken.

Over de maatschappelijke resultaten wordt verantwoording afgelegd. Voor de effectmeting en monitoring heeft de VNG een referentiemodel ontwikkeld, waarbij door één informatievoorziening met een brede blik over de verschillende werkvelden wordt ondersteund. Het is geen vervanging van registraties en applicaties van partners, maar ontsluit de aanwezigheid van de juiste (klant)informatie

Bij de bekostiging in het sociaal domein stellen we steeds nadrukkelijker het maatschappelijk effect centraal (outcome), naast de te behalen uitvoering van producten (output). Kort gezegd: we willen dat een organisatie uitgevoerd heeft wat ze beloofd heeft, binnen het budget dat er voor staat. Maar veel meer staat centraal: heeft ze daarmee ook het maatschappelijk effect gehaald dat ons voor ogen stond.

De gewenste resultaten van Dagbesteding, waarop wij willen sturen, zijn in de [paragraaf 2.1](#) verwoord.

Daarnaast verwijzen wij naar de oplegnotitie uitvoeringsprogramma's sociaal domein.

4.3 Eigen Bijdrage

We willen voor Dagbesteding een eigen bijdrage van de inwoner vragen.

Voor een deel van Dagbesteding die als een Algemene Voorziening wordt ingericht, kunnen wij conform de conceptwettekst Wmo, hiervoor geen inkomensafhankelijke bijdrage vragen, zoals nu wel het geval is. De wet geeft ons wel de mogelijkheid om voor bepaalde groepen een korting te benoemen.

Voor het deel van Dagbesteding die als een maatwerkvoorziening wordt ingericht, gelden de landelijke richtlijnen voor de eigen bijdrage. Deze eigen bijdragen zijn inkomensafhankelijke en worden geïnd door het CAK.

In het keukentafelgesprek wordt samen met de bewoner het arrangement samengesteld. Elk arrangement kent een eigen bijdrage met een bepaalde financiële bandbreedte.

Hierbij sluiten wij aan bij de werkwijze zoals deze voor Sociale Wijkteams/ Diensten aan huis zal uitgewerkt worden. Wij willen indeling naar categorieën uitwerken, een methodiek die nu ook binnen de Vrouwenopvang toegepast wordt voor de vaststelling van de eigen bijdrage. De wijze van categorisering gaan wij in de verordening vastleggen.

Voor mensen die dit niet kunnen betalen, moet de mogelijkheid blijven bestaan van een tegemoetkoming in de kosten. Wij kennen een collectieve zorgverzekering voor minima

inkomens waarbinnen de eigen bijdragen voor zowel AWBZ als de WMO worden vergoed.

In het kader Dagbesteding hebben wij het verschil geconstateerd tussen het betalen van eigen bijdrage door de inwoners die nu gebruik maken van Dagbesteding en de verplichting tot het betalen van salaris aan de mensen die onder Beschut werken vallen. In alle gevallen is er sprake van inkomen. In geval van Beschut werken is het salaris, dat aan de medewerker wordt uitbetaald. In andere gevallen is er sprake van een Wajong, WIA of WAO uitkering of een andere vorm van inkomsten. In de situaties waar sprake van een uitkering is, gaan wij afspraken maken over vergoeding voor geleverde inspanning.

4.4

PGB

PGB wordt nu nog in vele gevallen ingezet; het gaat om 24 % voor dagbesteding en 81% voor kort verblijf.

Met de nieuwe vormen van dagbesteding streven wij naar cliëntgestuurde ondersteuning waarbij sprake van maatwerk is. Wij waarborgen diversiteit en voldoende keuze in dagbestedingsmogelijkheden in de manier waarop wij dagbesteding organiseren. Bovendien zal er beter bij de vragen van een inwoner aangesloten worden door integrale benadering van de zijn vragen en het leveren van kwalitatief hoogwaardige voorzieningen via de sociale wijkteams.

Ook in deze nieuwe situatie, wanneer maatwerk wordt geleverd, blijft de mogelijkheid voor een PGB.

Voor degene voor wie de ondersteuning toch onvoldoende is om te kunnen functioneren in het dagelijks leven, willen wij een Persoonsgebonden budget (PGB) als instrument kunnen blijven inzetten. Daar waar inzet van PGB tot betere en een effectievere ondersteuning leidt; kunnen wij overwegen toch tot verstrekking van een PGB over te gaan. Hierbinnen zullen wij per situatie gaan beoordelen welke zorg een mantelzorger kan doen voor de bewoner met een ondersteuningsvraag.

PGB gaan wij als een stedelijke 'maatwerkvoorziening' inrichten. In de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 is bepaald dat het besluit over een maatwerkvoorziening en daarmee een PGB plaatsvindt door middel van een beschikking van de gemeente. We zullen hiervoor een apart budget reserveren. Hierbij sluiten wij aan bij de werkwijze zoals deze voor Sociale Wijkteams zal uitgewerkt worden.

De constatering en de toeleiding naar een PGB zal door het Sociaal wijkteam gebeuren via onder andere de Keukentafelgesprekken. Hier vindt de check plaats naar het vermogen van de cliënt om PGB taken uit te voeren, motivatie en kwaliteit dienstverlening. De feitelijke afgifte van een PGB zal vooralsnog door de gemeente zelf worden vormgegeven. Daarbij gaan wij de regels over PGB vastleggen in de verordening en gaan uitwerken hoe de kwaliteit van de zorg geborgd wordt.

Het sociaal wijkteam zal aan de hand van een aantal wettelijk verankerde voorwaarden (deze zijn uitgewerkt in [bijlage 4](#)) moeten kunnen beoordelen of iemand in aanmerking komt voor een PGB.

Daarnaast stelt de WMO dat een PGB onder het trekkingsrecht valt waarbij de betalingen verricht zullen worden door de Sociale Verzekeringsbank; ook voert deze het budgetbeheer uit. Hiermee wordt gewaarborgd dat ondersteuning kwalitatief van voldoende niveau is en wordt misbruik en oneigenlijk gebruik voorkomen. Voor de uitvoering hiervan gaan wij afspraken met het SVB maken.

4.5 Besparingen

Wij beogen de nieuwe taken uit te laten voeren binnen de door het rijk beschikbaar gestelde budget. Door een andere aanpak denken we deze korting op te kunnen vangen.

Voor dagbesteding is deze gericht op samenwerking; integrale benadering van de ondersteuningsvraag, dus het ontdebellen van het aanbod van de zorg; het verminderen van de administratieve last bij de uitvoerende organisatie, zelfredzaamheid; meer collectief, minder individuele dagbesteding; en een financiële prikkel door het vragen van een eigen bijdrage.

In de verkennende gesprekken met de zorgaanbieders is bevestigd dat de bezuinigingen mogelijk moeten zijn door middel van samenwerking, minder regeldruk en minder bureaucratie. Tevens werd in de verkennende gesprekken aangegeven dat de bezuinigingen voor een deel gerealiseerd moet worden middels scherpere tarieven, integrale benadering van de ondersteuningsvraag en het bevorderen van zelfredzaamheid.

4.6 Overgangsperiode

De aanspraak op AWBZ-zorg voor de bestaande cliënten vervalt per 31 december 2015 mits er eerder tussen de gemeente en de inwoner nieuwe afspraken gemaakt zijn over de inzet van de benodigde ondersteuning. Het rijk zal hierover met nadere details komen op een ander tijdstip.

Voor de “warme” overdracht uit de AWBZ naar de Wmo voorziet de wet de mogelijkheid om afstemming bij de indicatiestelling te zoeken tussen CIZ en de gemeente. Vanaf 1 juli 2014 kan de gemeente haar zienswijze uitbrengen aan CIZ over nieuw te stellen indicaties. Wat dit in de praktijk betekent en hoe de gemeenten hiermee kunnen omgaan wordt in opdracht van het ministerie nog nader uitgewerkt. Wij zullen met het CIZ in overleg hoe de indicatiestelling vanaf dat moment het beste kan aansluiten op de gemeentelijke beleidskeuzes en het werken met de gecontracteerde partijen. Conform het huidige concept WMO wordt de gemeente vanaf 1 november 2014 vervolgens zelf verantwoordelijk voor de nieuwe aanvragen.

Omdat wij met de bestaande aanbieders van dagbesteding willen gaan werken zal de verandering voor de meeste inwoners minimaal zijn. Eventuele wijzigingen zullen tijdig en in overleg met de inwoner doorgevoerd worden.

Voor de inwoners die gebruik maken van dagbesteding bij de zorgaanbieders die buiten Zwolle en regio Zwolle actief zijn, wordt er gekeken of dit aanbod gecontinueerd moet worden of het mogelijk is om een alternatieve passende aanbod in Zwolle en/of omgeving te vinden. Hiermee streven wij na om de aanbieders met één of een paar cliënten zonder exclusief aanbod af te bouwen.

Verandering van een gebruikelijke dagbestedingslocatie of de organisatie die dagbesteding aanbiedt, kan voor de kwetsbare inwoners veel onrust brengen. Tijdige communicatie over de gevolgen van de veranderingen en een “warme” overdracht zien wij als randvoorwaarden om deze onrust zo veel mogelijk te beperken.

4.7 Aandacht voor communicatie

Instellingen voor dagbesteding zijn van meet af aan nauw betrokken bij de ontwikkeling van de visie, de kadernota en het uitvoeringsprogramma. Vooral de dialoog heeft centraal gestaan in werkbezoeken, werksessies en informatiebijeenkomsten. Ook het traject van uitvraag en financiering (contractering) geven we samen met instellingen vorm.

De communicatie met inwoners, cliënten en hun sociale netwerk doen we eveneens in samenspraak met de organisaties die thans de taken in het sociaal domein uitvoeren. Voor een goede aansluiting van de communicatiestrategie, -boodschap en een gerichte afstemming van de informatiebehoefte tussen gemeente en instellingen voor onder meer dagbesteding is het communicatienetwerk sociaal domein gestart.

De gemeente Zwolle richt zich rechtstreeks naar alle inwoners. In de communicatie vervullen organisaties in het sociaal domein en hun professionals de rol van intermediair naar cliënten en hun sociale omgeving. Organisaties maken een vertaalslag van de strategie en boodschap voor de communicatie met de eigen doelgroepen. Zij kunnen met vooral persoonlijke en één-op-één-contacten cliënten, mantelzorgers en personeel op maat informeren. De gemeente faciliteert hen daarin met middelen of bijvoorbeeld een bijdrage tijdens een informatiebijeenkomst. De communicatiestrategie is uitgewerkt in een communicatieplan dat in de tweede helft van 2014 wordt aangevuld voor de communicatie over de implementatie en uitvoering van de veranderingen in de ondersteuning van inwoners en huidige cliënten, in het bijzonder de gebruikers van dagbesteding.

Zie ook

www.zwolle.nl/sociaaldomein

www.twitter.com/iederendoetmee.nl

www.facebook.com/iedereendoetmeezwolle

5 Risicobeheersing

Aan de ontwikkeling en uitvoering van grote veranderingsprocessen zijn vanzelfsprekend risico's verbonden. In de regel worden risico's beperkt door voorafgaand aan de veranderingen goed na te denken over de gewenste en mogelijk ongewenste gevolgen van de verandering. Hiermee formuleren wij een set van beheersmaatregelen, die als bijlage bij de aanbiedingsnota worden opgenomen.

Naast de risico's die voor alle drie decentralisaties, kunnen wij binnen de gewenste werkwijze van Dagbesteding een aantal specifieke risico's onderscheiden. Hieronder schetsen wij deze specifieke risico's en beschrijven welke maatregelen wij nemen om deze risico's te beperken:

- Wij werken naar een consortium toe waarbinnen het gehele pallet van Dagbesteding wordt aangeboden. Dat betekent één integraal aanbod. Het risico hierbij is dat, indien het aanbod niet bevalt, er weinig sturingsmogelijkheden zijn. Wij moeten goed kunnen beoordelen of er goede invulling van de dienstverlening wordt gerealiseerd.
Om dit risico te beheersen, nemen wij de volgende maatregel: eerst een uitvraag richting de grootste aanbieders om informatie en duidelijkheid over en weer te scheppen, waarna dit leidt tot een uitkomst, die in de uiteindelijke vraag wordt verwerkt.
- Er zijn beperkte financiële prikkels. Het risico hierbij is dat er meer mensen ondersteuning in de vorm van Dagbesteding krijgen dan verwacht of begroot.
Om dit risico te beheersen, werken wij met een gemaximaliseerd budget voor de uitvoerende organisaties en eigen bijdrage voor de inwoners. Het realiseren van een marge in de overeenkomsten met zorgaanbieders die kan worden aangewend om in dergelijke situaties tot reallocatie van middelen over te kunnen gaan.
- Verplichtingen voorkomende uit het overgangsrecht brengen financiële verplichtingen mee waardoor wij het opvangen van de rijks bezuinigingen niet in volle breedte kunnen realiseren. Het risico vloeit voornamelijk uit de lopende PGB verplichtingen. Om dit risico te beperken gaan wij met de PGB-aanbieders onderhandelen of de geïndiceerde zorg met een lager budget geleverd kan worden.

Bijlage 1. Aantallen dagbesteding.

Vanuit de generalistische benadering zijn wij bij het opstellen van de kadernota Dagbesteding uitgegaan van de brede doelgroep Zwolse inwoners die gebruik maken van Dagbesteding. Zo hebben wij van het zorgkantoor Achmea de gegevens over gebruik van Dagbesteding ook voor deze brede doelgroep gekregen. Inmiddels heeft het Rijk de gemeenten opgelegd om regionale transitiearrangementen Jeugdzorg samen te stellen, waardoor voor de doelgroep jongeren andere bepalingen zijn van kracht. De gegevens die wij over zorgverbruik op jaarbasis ontvangen hebben ook betrekking alleen op de doelgroep volwassenen.

Tabel 3. Overzicht totaal aantal inwoners die gebruik maken van Dagbesteding en Kortdurend verblijf en exclusief jeugd.

		Zorgverbruik op datum (momentopname o.b.v. data van Achmea)				Zorgverbruik op jaarbasis, o.b.v. data Vectis
		1 juli 2012		1 juli 2013		2012/ 2011
		totaal aantal, 0-100 jaar	aantal volwassenen, 18+ jaar	totaal aantal, 0-100 jaar	aantal volwassenen, 18+ jaar	aantal volwassenen, 18+ jaar
Dag-besteding	ZIN	418	383	449	417	789
	PGB	317	146	329	131	180
	Subtotaal DB	735	529	778	548	969
Kortdurend verblijf	ZIN	21	2	19	5	10
	PGB	140	23	141	22	55
	Subtotaal KV	161	25	160	27	65

Bijlage 2. Detailinformatie over huidige doelgroep dagbesteding

Gedetailleerde overzichten van Zwolse volwassenen die gebruik maken van Dagbesteding.

Alle data zijn momentopname en komen uit een dataset van het zorgkantoor Achmea met peildatum van 1 juli 2013

De AWBZ kent een aantal grondslagen, zoals hieronder vermeld. Elke grondslag vraagt naast de basis hulpverlener waardigheden, aanvullende specialistische kennis.

- •Somatische aandoening/beperking (SOM).
- •Psychogeriatrische aandoening/ beperking (PG).
- •Psychiatrische aandoening/ beperking (PSY).
- •Lichamelijke handicap (LG).
- •Verstandelijke handicap (VG).
- •Zintuiglijke handicap (ZG).

Bij een derde van de groep is er sprake van psychiatrische stoornis/ beperking. De groepen met somatische, lichamelijke en verstandelijke beperkingen volgend daarop, zijn vergelijkbaar groot en vormen elk bijna 1/5 van totale groep. Details zijn in deze bijlage te vinden.

24% van de groep Zwollenaren met dagbesteding hebben dit in de vorm van PGB ingezet. Gebruik van PGB bij de mensen met psychiatrische beperkingen is het grootst (40%).

Zwollenaren met somatische en psychogeriatrische beperkingen zijn grotendeels ouderen. Somatische beperking komt in alle leeftijdscategorieën voor maar zit voor 85% bij de mensen boven 65 jaar. Psychogeriatrische beperking komt het meeste voor bij de mensen van 75 jaar en ouder, in 80% van de volwassenen.

Psychiatrische beperking valt voor een groot deel in de leeftijdscategorie tussen 18 en 49 (56%) en tussen 50 en 64 (28%).

Mensen met lichamelijke beperking zijn evenredig verdeeld over de leeftijdscategorieën. 76% mensen met beperking valt in de leeftijdscategorie tot 50 jaar, daarna neemt het aantal inwoners snel af.

Gemiddeld ligt de omvang van dagbesteding tussen 4 en 5 dagdelen met uitzondering van groep met verstandelijk handicap. Voor deze doelgroep wordt gemiddeld voor 7 dagdelen dagbesteding ingezet.

Tabel 4. Overzicht Zwolse volwassenen die gebruik maken van dagbesteding naar beperking.

Vorm	Beperking							Totaal	
	SOM (1)	PG (2)	Psy (3)	LG (4)	VG (5)	ZG (6)	Onbekend	#	%
ZIN	75	60	137	77	66	2		417	76
PGB	24	5	53	16	28	4	1	131	24
	99	65	190	93	94	6	1	548	100
% beperking	18	12	35	17	17	1	0		

Tabel 5. Overzicht Zwolse volwassenen die gebruik maken van kort verblijf naar beperking.

Vorm	SOM (1)	PSY (3)	LG (4)	VG (5)	Totaal
PGB	3	7	2	10	22
ZIN			1	4	5
TOTAAL	3	7	3	14	27

Meer dan de helft van Zwollenaren die gebruik maakten van Kortdurend Verblijf (bijna 52%) betreft mensen met verstandelijke handicap en 26% betreft mensen met psychiatrische beperking.

Slechts 19% van de mensen makten gebruik van kortdurend verblijf bij een instelling in zorg in natura. De bekende instellingen in Zwolle zijn Zandhove, Frion en JP van de Bent Stichting.

Tabel 6. Overzicht Zwolse volwassenen die gebruik maken van dagbesteding naar beperking en klasse.

Beperking	Klasse, in aantal inwoners per dagdelen per week									Totaal	Totaal # dd/ wk	Ge- mid. dd/ wk
	1 dd/ wk	2 dd/ wk	3 dd/ wk	4 dd/ wk	5 dd/ wk	6 dd/ wk	7 dd/ wk	8 dd/ wk	9 dd/ wk			
SOM (1)	1	16	3	45	3	27		1	3	99	434	4,4
PG (2)	1	15		18		26		5		65	299	4,6
PSY (3)	7	18	24	59	29	29	5	9	10	190	867	4,6
LG (4)	5	9	4	33	3	26	2	4	7	93	447	4,8
VG (5)	2	10	4	6	6	5	2	5	54	94	658	7,0
ZG (6)		1		2	1	2				6	27	4,5
Onbekend				1						1	4	4,0
TOTAAL #	16	69	35	164	42	115	9	24	74	548	2.736	
TOTAAL %	3	13	6	30	8	21	2	4	14	100		

Bijlage 3. Aanbieders dagbesteding

Tabel 7. Aantallen Zwolse volwassenen voor dagbesteding in de vorm van Zorg in natura naar zorgaanbieder/ locatie en in de vorm van PGB.

Nr	Peildatum 1 juli 2013, o.b.v. gegevens zorgkantoor Achmea		Aantal cliënten	
	Zorgaanbieder	Locatie	PGB	ZIN
1	Berkumstede	De Wissel		6
2	Careander	Shalom		1
3	De Trans	Mariencamp Nooitgedacht		1
5	Driezorg	Rivierenhof, De Havezate, De Kievitsbloem		31
8	Frion	Stichting FRION/ verschillende locaties		54
9	Het zorgcentrum Het Zand	Zandhove		12
10	HODV holding	ST BEGELEID WERKEN		1
11	IJsselheem	De Nieuwe Haven, LOC Weezenlanden, De Hazelaar		28
13	Interakt Contour	t Akcent		74
14	InteraktContour (Lelystad)	Het Rode Klif		1
15	JP vd Bent	JP van den Bent, crisis/kortverblijfhuizen & regio Zwolle		1
16	Omega groep	Omega Groep Zwolle GGZ		2
17	Philadelphia	Philadelphia IJsselmond		2
18	RAZ (Schaalkwijk)	Residentiële en Ambulante Service en Zorg (RAZ) B.V.		1
19	RIBW	RIBW IJssel-Vecht, verschillende locaties		93
20	RIBW	RIBW Leger des Heils GGZ Zwolle		9
22	Eleos	Eleos (is gesloten, cliënten zijn geplaatst bij verschillende aanbieders)		16
23	St. voor VG en meerv.g.	de Kameel		3
24	Stichting Rosengaerde	Rosengaerde VZH		2
25	Triade	TRIAD E FLEVOLAND (EXCL ALMERE)		1
26	Zonnehuisgroep	Het Zonnehuis		78
	PGB	Verschillende zorgaanbieders/ locaties	131	
	TOTAAL	548	131	417

Tabel 8. Aantallen Zwolse volwassenen voor dagbesteding in naar beperking per zorgaanbieder/ locatie

Nr.	Organisatie	Locatie	Beperking							Totaal
			SOM (1)	PG (2)	Psy (3)	LG (4)	VG (5)	ZG (6)	On- be- kend	
1	Berkumstede	De Wissel	1	4	1					6
2	Careander	Shalom					1			1
3	De Trans	Mariencamp Nooitgedacht				1				1
4	Driezorg	De Havezate, De Kievitsbloem, Rivirenhof	18	7	5	1				31
5	Frion	Stichting FRION			3	1	50			54
6	Het zorgcentrum Het Zand	Zandhove	4	6	2					12
7	HODV holding	ST BEGELEID WERKEN			1					1
8	IJsselheem	De Nieuwe Haven, LOC Weezenlanden, De Hazelaar	16	6		6				28
9	InteraktContour	t Akcent	9	1	4	60				74
10	InteraktContour (Lelystad)	Het Rode Klif				1				1
11	JP vd Bent	JP van den Bent, crisis/kortverblijfhuizen & regio Zwolle					1			1
12	Omega groep	Omega Groep Zwolle GGZ			1		1			2
13	Philadelphia	Philadelphia IJsselmond					2			2
14	RAZ (Schaalkwijk)	Residentiële en Ambulante Service en Zorg (RAZ) B.V.	1							1
15	RIBW	RIBW IJssel-Vecht	2		88		3			93
16	RIBW	RIBW Leger des Heils GGZ Zwolle			8		1			9
17	Eleos	Eleos			16					16
18	St. voor VG en meerv.g.	de Kameel					3			3
19	Stichting Rosengaerde	Rosengaerde VZH	1	1						2
20	Triade	TRIADE FLEVOLAND (EXCL ALMERE)					1			1
21	Zonnehuisgroep	Het Zonnehuis	23	35	8	7	3	2		78
	PGB		24	5	53	16	28	4	1	131
		Eindtotaal	99	65	190	93	94	6	1	548

Tabel 9. Aantallen Zwolse volwassenen voor kortdurend verblijf in de vorm van Zorg in natura per zorgaanbieder en in de vorm van PGB

<i>Zorgaanbieder</i>	<i>Aantal cliënte op 1 juli 2013</i>
JP van den Bent, crisis/kortverblijfhuizen & regio Zwolle	1
Philadelphia Randmeren	1
Stichting FRION	2
Zandhove	1
PGB	22
Eindtotaal	27

Bijlage 4. Voorwaarden PGB

Aan een PGB zullen wij onder andere de volgende voorwaarden stellen; (deze zijn eveneens verwoord in het concept WMO wettekst):

- De inwoner (of iemand uit zijn sociale netwerk) wordt in staat geacht de aan het PGB verbonden taken (o.a. het sluiten van overeenkomsten en het aansturen en aanspreken van de hulpverlener op zijn verplichtingen) op een verantwoorde wijze uit te voeren.
- De inwoner kan motiveren dat hij de maatwerkvoorziening als PGB wens geleverd te krijgen. Bijvoorbeeld als sprake is van niet goed in te plannen ondersteuning, ongebruikelijke tijden, veel korte momenten per dag, 24 uur op afroep, of als bijvoorbeeld de ondersteuning door de aard van de beperking door een vaste zorgverlener moet worden geboden.
- De ondersteuning dient van goede kwaliteit te zijn. De gemeente moet beoordelen of de zorgaanbieder dit veilig, doeltreffend en cliëntgericht doet.
- Indien ondersteuning door middel van een PGB duurder is dan de vergelijkbare ondersteuning in natura, kan de inwoner het gedeelte dat duurder is, zelf bij betalen.
- De hoogte van het PGB moet toereikend zijn voor de inkoop van ondersteuning.

Aanvullend stellen wij als gemeente Zwolle nog de volgende voorwaarden:

- met een PGB worden geen mensen uit het sociaal netwerk gefinancierd; tenzij dit tot betere en effectievere ondersteuning leidt.